

Перспективою подальших досліджень вбачаємо написання методичної розробки для викладачів щодо організації оцінювання англомовних креативних текстів студентів-філологів.

REFERENCES

1. Abraham, U. (2010). Bewertung productiv-kreativer schriftlicher Texte // *Deutschunterricht in Theorie und Praxis* [Assessment of Productive and Creative Writing Skills // Lessons of German Language in Theory and Practice]. *Band 11/3*. s. 89–115. [in German].
2. Bottcher, I., Becker-Mrotzek, M. (2003). *Texte bearbeiten, bewerten und benoten* [Editing, Evaluating, and Grading Writing]. Berlin: *Cornelsen Scriptor Verlag*. 92 s. [in German].
3. Carter, R. (2004). *Language and Creativity*. London, England: *Routledge*. 255 p. [in English].
4. Harper, G. (2008). *Creative Writing Studies: Practice, Research and Pedagogy*. Clevedon: *Multilingual Matters*. 169 p. [in English].

5. Schreiter, I. (2002). *Schreibversuche. Kreatives Schreiben bei Lernern des Deutschen als Fremdsprache* [Writing Attempts. Creative Writing for Those Who Learn German as a Foreign Language]. Munchen: *Judicium Verlag*. 235 s. [in German].

6. Spinner, K. (2001). *Kreativer Deutschunterricht* [Creative Ways to Learn German]. *Seelze: Kallmeyer Verlag*. 192 s. [in German].

7. Tamposky, O. (2005). *Creative EFL Writing as a Means of Intensifying English Writing Skill Acquisition: A Ukrainian Experience*. Available at: <http://www.tesolcanadajournal.ca/index.php/tes/article/view/79> [in English].

8. Wolfrum, J. (2010). *Kreativ schreiben. Gezielte Schreibförderung für jugendliche und erwachsene Deutschlernende (DaF/DaZ)* [Write Creatively. Targeted Writing Tasks for Youth and Adults Who Learn German]. 1. Aufl. *Ismaning: Hueber Verlag*. 183 s. [in German].

Стаття надійшла до редакції 13.06.2023

УДК 78.087.68(477)(092):070(477.83/.86)

DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2023.287910>

Дзвенислава Василик, старший викладач кафедри вокально-хорового, хореографічного та образотворчого мистецтва Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

ХОР ДМИТРА КОТКА У СВІТЛІ ПУБЛІКАЦІЙ В ГАЗЕТІ “ДІЛО” 20-х рр. XX ст.

У статті проаналізовані публікації про творчу діяльність хору Д. Котка в газеті “Діло” 20-х рр. XX ст. в аспекті впливу виступів хору на суспільство: на розвиток загальної культури суспільства; популяризацію хорової музики; привертання уваги до якості хорового мистецтва в Галичині; піднесення загального рівня культури галицького суспільства; підкреслення ідеї національного патріотизму через виконання української музики. Відгуки та аналітичні статті у пресі про концерти української музики хору Котка інтерпретовані як засіб виховання суспільства.

Ключові слова: українська музика; хор; Дмитро Котко; хорова культура; газета “Діло”, виховання суспільства.

Літ. 14.

Dzvenislava Vasylyk, Senior Lecturer of the Vocal and Choral, Choreographic and Fine Arts Department, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University

CHOIR OF DMYTRO KOTKO IN THE LIGHT OF PUBLICATIONS IN THE “DILLO” NEWSPAPER OF THE 20s OF THE XX CENTURY

The article analyzes the publications about the creative activity of D. Kotko's choir in the newspaper “Dilo” of the 20s of the 20th century in terms of the influence of the choir's performances on society: on the development of the general culture of society; popularization of choral music; drawing attention to the quality of choral art in Galicia; raising the general level of culture of Galician society; emphasizing the idea of national patriotism through the performance of Ukrainian music. Reviews and analytical articles in the press about concerts of Ukrainian music by the Kotka choir are interpreted as a means of educating society. In the newspaper articles of Ukrainian musicians and fans of choral music of the beginning of the last century, the performances of D. Kotko's choir in Galicia are described in various styles. Among the articles there are analytical ones, in which the performance of works and the sound of the choral team are described in detail from a musicological point of view. Newspaper “Dilo” also published articles in which the “Dmytro Kotko Choir” phenomenon was described from the standpoint of patriotism: the role of the choir in the development of Ukrainian culture and its significance for European culture was determined. In his feuilletons, Galaktion Chipka (Ukrainian composer, journalist, writer R. Kupchynskiy) humorously describes both the performances of the choir and the reaction to these performances in the circles of the Galician musical beau monde, drawing public attention to the quality of choral art in Galicia at the beginning of the 20th century. Analyzing the publications about D. Kotko's choir in the Dilo newspaper at the beginning of the 20th century, a conclusion was made about the level of general culture of society and the level of general education in Galicia 100 years ago.

Keywords: Ukrainian music; choir; Dmytro Kotko; choral culture; newspaper “Dilo”; social education.

Постановка проблеми. Про Дмитра Котка та його хорові колективи написано велике число праць, серед яких дослідження С. Стельмашука “Дмитро Котко та його хори”, спогади Олександра Вітенка “Український хор під орудою Дмитра Котка”, статті П. Сов’яка, Р. Кирчіва, А. Кос-Анатольського, Р. Гавалюк та ін. Праці містять багато інформації, зібраної дослідниками про історію створення хорів, життєвий та творчий шлях диригента, про його методи роботи з хором, про якість звучання колективів Д. Котка, про вплив хорових концертів його колективів на розвиток українського хорового виконавства. Проте аналітичного дослідження, яке б висвітлювало діяльність хору Котка з погляду тогочасної української преси та вплив цих газетних публікацій на формування культури суспільства наразі не було, тому дослідження відгуків тогочасної преси, що є частиною реакції суспільства на виступи хору Котка, видається актуальним.

Метою статті є на основі аналізу публікацій про хор Дмитра Котка в українській газеті “Діло” 20-х рр. ХХ ст., виявити вплив явища “Хор Котка” на розвиток загальної культури та хорової культури в Галичині.

Виклад основного матеріалу. Хорова культура українського народу дуже давня. Загальновідомо, що постала вона з народного гуртового співу та формувалася протягом віків, поєднавши в собі традиції рідної музики з традиціями європейського музичного мистецтва. Одним з найскравіших українських музичних явищ початку ХХ ст. є явище “Хор Котка”.

Загальновідомо, що Д. Котко родом з козацьких степів. Музикою був зацікавлений з раннього дитинства, адже оточувала його в рідному селі Балках українська традиція гуртового співу. З дитинства почав навчатися нотної грамоти та гри на різних музичних інструментах, серед яких і скрипка, яку опанував з допомогою батька Василя і дядька Микити. Потім – навчання в Ардонській духовно-місіонерській семінарії, де закінчив диригентсько-хоровий клас під керівництвом Машкова і Стоянова. Для розвитку особистості майбутнього диригента Котка мало велике значення також те, що в семінарії навчали і малювання, яким займався й потім у вільний час. Богословського класу Д. Котко не закінчує, а вирішує працювати вчителем. У Прохладній, де викладав малювання та музику, організував триголоський учнівський хор [7, 13].

На початку Першої світової війни Д. Котка мобілізували до російської армії і відправили в юнкерське училище, а після закінчення в полк гренадерів, який ніс почесну варту Кремля. У 1917 р. Котко переходить у новостворену українську військову частину і повертається в Україну. Служить в армії УНР в ранзі сотника, очолює керівництво військово-

ними духовими оркестрами. У 1920 р. був учасником походу військ Директорії на Україну проти більшовиків. Після невдачі української армії, інтернований з іншими вояками польською владою, опиняється спочатку в таборі містечка Ланьцут, потім у таборах у Каліші і Стшалково. В Ланьцуті організував невеличкий чоловічий хор. Потім на Познанщині збирає мішаний хор числом понад сто осіб.

На концерти хору малим складом приходила різна публіка, в тому числі й галичани, які працювали в Польщі. Серед них Степан Терлецький з Самбора, Капустинський, Романовський. Завдяки цим особам, як виявив С. Стельмашук на основі спогадів самого Д. Котка, виникла думка про створення професійного хору. С. Стельмашук пише, що мав унікальну можливість спілкуватися з Дмитром Котком у сімдесятих роках ХХ ст. За дослідження життя і творчості Дмитра Котка С. Стельмашука “почали переслідувати (“розбирати”) і звинуватили в “антинауковій діяльності” та “політичній короткозорості” [7, 5].

Наприкінці 1921 р. в умовах табірної життя в Стшалково виник чоловічий хор, який з дозволу адміністрації табору в неповному складі виїздив з концертами в недалекі місцевості [7, 12–13].

У час розформування польським урядом таборів інтернованих у 1922 р. учасники чоловічого хору Котка отримали документи, які підтверджували, що за фахом вони – артисти. Місцем осідку було призначено містечко Косцежина в Торунському воєводстві. Там відбувалися концерти хору в переповнених залах, які дали можливість матеріально підкріпити колектив. Виступи в різних містах Помор’я дуже швидко зробили хор Котка популярним. З часом, за допомогою С. Терлецького, котрий працював урядником державної установи в Торуню, був отриманий дозвіл на концертну діяльність у трьох воєводствах – Поморському, Гурно-Сльонзькому і Познанському, а в 1924 р. Котко одержав для хору ліцензію польського міністерства освіти і патент на концертну діяльність територією Польщі, що давало можливість виступати і в Галичині [7, 14–17].

Хорова культура тогочасної Галичини була розвинена і популярна: не лише всі освітні установи, а й кожний відділ “Просвіти” мав свій хор (загалом понад 1000 колективів). Тому звістка про приїзд хору Котка була сприйнята дещо скептично. Лише після першого концерту в Галичині (24 вересня 1924 р. у Перемишлі), після якого “Шістнадцятка” рушила до Самбора, а потім до Дрогобича і далі, скепсис розвіявся, адже хор полонив своїм звучанням не лише пересічних слухачів, а й маститих професіоналів. Священник О. Гвоздецький, описуючи перший концерт хору Котка в Галичині, ділиться враженнями: “Тураган оплесків несесться по кожній пісні, публіка сидить наче зачарована, один на одного поглядає і з дива не може вийти. Це наша пісня? Публіка не хоче виходити з салі і сиплються в

безконечність наддатки. ... Так то проломано перші леди: першу позицію в Перемишлі здобуто з такою бравурою, що як на другий день Котко зі своїми співаками заїхав до Самбора, саля вже не могла змістити гостей, а оплескам не було кінця. І починається тріумфальний похід хору по всіх більших містах Галичини” [6].

Після концертів у Самборі і Дрогобичі, хор на прохання перемишлянців повернувся до них ще раз. “Третій концерт ... був тріумфом української пісні” [3, 58]. Спеціально на цей концерт зі Львова приїхав Станіслав Людкевич, котрий “похвально висловився про нього, відмітивши зразу, що вони, мовляв, прецизійно виконують свою програму не тримаючи в руках жодних нот. Це дає можливість хористам пильно стежити за рухами руки диригента і тим самим виконувати на сцені його волю” [3, 59].

Появляються схвальні відгуки та рецензії на виступи хору Котка в українській пресі. Серед дописувачів Ф. Колесса, С. Людкевич, Н. Нижанківський, В. Барвінський, С. Сапрун, З. Лисько та ін.

Газети як основний тогочасний вид масової інформації формували суспільну думку про ті чи ті події. Від змісту газетних статей залежала не лише загальна думка в суспільстві про конкретне явище, але й реклама чи “антиреклама” описаного у них. Такими були відгуки про концерти хору Котка різних авторів, котрі можна було прочитати в українських газетах “Діло”, “Новий час” та ін. Різноманітні події, що відбувалися з цим хором, публікувалися в українській пресі початку ХХ ст.: анонси концертів, відкриті листи, відгуки про концерти та ін.

З анонсів довідуємося про широку “географію” концертних виступів. Як уже йшлося, першим концертом на теренах Галичини був виступ у Перемишлі, другим – виступ у Самборі, після чого Дрогобич, Борислав, Трускавець, Перемишль, Стрий і Львів. Хори Котка на початку ХХ ст. (чоловічий і мішаний) побували чи не в кожному місті Галичини: Львів, Станіславів, Тернопіль, Заліщики, Калуш, Рава Руська, Коломия, Чортків та ін., а також на Волині та Поліссі.

З анонсів бачимо, що хорове мистецтво активно популяризувалося і відвідування концертів, як і театру, в українському суспільстві, особливо у колах інтелігенції, було частиною загальної культури.

Короткі репортажі з концертних залів різних міст та містечок Галичини свідчать про популярність хорових концертів. У газеті “Діло” від 1924 р. появляються невеличкі статті-репортажі про виступи хору Д. Котка. Наприклад, стаття без підпису (імовірно, Нижанківський) від 19 листопада того року розповідає про концерти у Стрию, які відбулися з настільки великим успіхом, “що вкінці спонукали навіть управи тамошніх шкільних заведень, не лише українських, але і польських, просити управу хору дати один популярний концерт для шкільної моло-

ді; він дійсно відбувся 5-го ц. м. при битком набитій салі” [12].

Не минула преса і розпад колективу, який відбувся у 1926 р. в Заліщиках, де хор Котка влітку того року відпочивав. Причиною розпаду колективу було непорозуміння, що виникло після пропозиції поїхати в турне Німеччиною. “Умови були доволі добрі, тільки одну вимогу поставив імпресарій: щоби хор складався з 35 осіб, виключно співаків, без ніяких адміністраторів, бо їм нема що робити в Німеччині” [6]. Хор в той час налічував 47 учасників та конкуренція за місця у ньому була поважна. 21 липня 1926 р. відбувся розкол колективу. А вже 1 серпня у “Ділі” № 168 була опублікована стаття без підпису “Хор Котка розбився”, написана на основі “величезного реферату” з підписами колишніх членів хору [14]. На чолі “бувших співаків” став Андрій Давиденко (колишній адміністратор хору Котка), котрий “пробує виступати з концертами сепаративно (на власну руку), і, намагаючись використовувати загальне довір’я до фірми хору, робить на conto хору борги і позички” [9]. В газеті “Діло” від 04.09.1926 р. знаходимо “Відповідь на “осторогу” Д. Котка”. У відповіді “на ту злісну писанину” опоненти Д. Котка намагаються зіпсувати “публичну опінію” свого колишнього диригента, роблячи закиди щодо чесності, фахових здібностей та моральних якостей [13]. Не забарилася і реакція управи хору Котка на цю “відповідь”. За підписами Д. Леонтовича та інших членів управи у зв’язку з тим, що “майже кожде друге речення цієї “відповіді” різко розходиться з правдою” [10], подає по пунктах “до загального відома” інформацію про стан справ щодо розколу колективу. Серед дев’яти пунктів є і спростування інформації про те, що колектив хору “в кількості 30 осіб віддав зі свого складу усунув Д. Котка”; і логічні доводи, що заперечують “неспосібність” п. Котка в музичнім проводі”, про яку “дуже легко судити по тій популярності і славі, яку набув хор під його керуванням як в Галичині, так і в цілій Польщі” [10].

Це відкрите листування у газеті “Діло” формувало ставлення суспільства до колективів та їх керівників, а отже, було й чинником рівня наповнення концертних залів під час виступів хорів, що, з-поміж іншого, впливало на фінансовий успіх обох колективів.

Не залишилися осторонь цього конфлікту й знані музиканти, наприклад Барвінський, який у листопаді 1926 р. опублікував статтю про виступ хору під керівництвом Євсевського. Автор, не бажаючи втручатися у конфлікт між двома групами хору Котка, робить професійний музичний аналіз звучання хору та інтерпретації творів “подиктовані бажанням справити його (*хор – Д.В.*) на справжній мистецький шлях” [2].

Одним з найяскравіших дописів того часу був

фейлетон Галактіона Чіпки, в котрому з гострою іронією автор описує не лише сам факт виступу хору, а й аналізує ставлення присутніх музик до диригента Котка та його творчої праці.

Під псевдонімом Галактіон Чіпка друкував свої статті Роман Купчинський, котрий, як відомо, був не лише композитором, а й журналістом і письменником. Галактіон Чіпка у газеті “Діло” опублікував цикл статей “Автом по Галичині” (1936), цикл фейлетонів “Відгуки дня” (1938–1939) та ін.; окрім того, писав фейлетони на різні теми, в тому числі й музичні. У фейлетоні “De rebus musicis” (“Музична загадка”), опублікованому в грудні 1924 р., викладені думки з приводу першого приїзду хору Котка до Львова. Автор не скупиться на гострі критичні випадки щодо галицької музичної інтелігенції: “багато справдешніх музиків підчас точок балакало досить голосно”. “Ішла луна і викликувала дрож нетерплячки, заздрости і гнівного легковаження, залежно від музичної освіти даного “зразка” [4].

Описує також диригента, порівнюючи його манеру диригування з галицькими уявленнями про науку диригування: “Але він неможливо поводитьсь!... Виходить собі без трети (!) на естраду і ледве пальцем знаки дає”.

Після двогодинного концерту навіть не обтирав хусточкою чола! А це ж конечно потрібне і з огляду на музичні закони і з огляду на прийнятий “bon ton” [4]. У саркастичному ключі Р. Купчинський критикує львівський музичний бомонд за його зарозумілість. Оскільки “на обох концертах публіки більше, як на наших за цілий рік”, один “многонадійний диригент” висловився, що якби його з шістнадцятьма учасниками “Бандуриста” посадили “до арешту на пару літ, а я вам не такі штуки покажу!” [4]. Із саркастичним сміхом Галактіон Чіпка доходить висновку, що якби хор Котка “замкнути на пару літ”, то ми “будемо мати і галицький хор і галицького Дмитра Котка” [4].

Наступного року в “Ділі” появилася ще одна публікація Галактіона Чіпки – “Ще один ювілей”, що була присвячена хорові Котка. В цьому фейлетоні Купчинський описує прийняття Українського Наддніпрянського хору в Галичині через рік після його першої появи: “26 лютого минув рік, як на галицькім небі появилася нова блескуча комета – Український Няддніпр. хор під проводом Д. Котка. Появилася не на те, щоби зараз і згаснути, але на те, щоби прийти в тріумфальному поході цілий галицький небозвід (без огляду на лінію Бертельмі чи Керзона) і махнути хвостом попід ніс усім тим, які мають претенсії на добрих диригентів” [5]. Описуючи промови під час бенкетів на честь хору Котка, автор доходить висновку, що “промовці однозгідно і з приємністю стверджували, що Галичане, це неспівучі, немюзикальні і несентиментальні, з яких тяжко що-небудь викресати” [5]. Галактіон Чіпка у

публікації розповідає про “вічно бадьорого сеньйора”, що в той час святкував п’ятдесятилітній ювілей своєї диригентської діяльності, котрий дійшов висновку “що ціла його праця була на дармо. Він аж тепер бачить, що значить і що може диригент” [5]. У такий спосіб Р. Купчинський ставить високу оцінку Д. Коткові та його роботі, спонукаючи читачів задуматися над якістю хорового виконавства в Галичині того часу.

Цікавий аналіз творчості двох хорів – Кошиця і Котка – та її значення для України зробив у своїй статті Федір Дудко, що особисто був знайомий з О. Кошицем. Стаття написана перед третім приїздом хору під управою Д. Котка до Львова. Згадуючи свою розмову з О. Кошицем, автор розповідає про захоплення українською хоровою музикою європейського слухача: “перший концерт національного хору в Парижі пройшов при порожній салі величезного шестиярусного театру “Champs-Elysees”, то вже всі чергові за тим концерти не могли стати доступними для всіх бажаючих послухати дивної пісні невиданих Ukrainiens, що своїми голосами були подібні до “людської оркестри” [8]. Ф. Дудко згадує про перший приїзд хору Котка до Львова та проводить паралелі між хорами Котка і Кошиця: “Зустріч його своєю публікою на своїй землі була приблизно така, як і зустріч національної капелі в далекому Парижі” [8]. Автор статті, аналізуючи творчість колективів та їхніх керівників, приходить до висновку, що: “Завдання цієї нової капелі, яка виросла на закордонних теренах, продовжувати почату справу Національної Капелі освідмлюванням заграничі про нашу могутню духову міць і високі творчі національні скарби” [8].

Факти аналізу виступів хору Котка на шпальтах преси доводять, що тогочасний загальний рівень культури та освіти був високим, бо музична термінологія у газетних публікаціях вважалася чимось звичайним та загальновідомим. Наприклад, у статті В. Барвінського за 1925 р., де він аналізує інтерпретацію творів після виступу мішаного складу у Львові: “В “Чорна рілля ізорана” вісімкове “metrum” переіменено у непомірно протяжні чвертки радше якогось то хоралу, а рефрен повторюваних слів “і кулями засіяна”, “і кровію сполочена” і “лежить козак на могилі” з виразно зазначеними “molto rallentando” (сильно звільнити) і “espressivo” почули ми кожний раз у скорому піснайціятковому темпі, в додатку тихо і легко” [1].

Цікавою є публікація священника Амброзія Рибак, надрукована у № 48 газети “Діло” в 1925 р. А. Рибак, котрий був учнем професора Львівської консерваторії Валеріана Висоцького та співав у хорових колективах під орудою О. Нижанківського і М. Волошина, емоційно викладає свої враження про концерт хору Котка, порівнюючи інтерпретації хорів, у яких співав, з інтерпретацією Котка. Автор

статті цитує Г. Берліоза, адже у А. Рибак після концерту хору Котка було таке ж враження як і в Берліоза після прослуховування хору царських співаків у Петрограді: “воно було таке гігантно-могутнє, що словами я не був би в силі того висловити” [11].

Висновки: проаналізувавши публікації про хори Котка в газеті “Діло” 20-х рр. ХХ ст., ми виявили, що завдяки інформації на газетних шпальтах в українському суспільстві поширювалася та популяризувалася хорова музика високого гатунку; приверталася увага суспільства до якості хорового мистецтва в Галичині; підтримувався, виховувався та розвивався загальний рівень культури галицького суспільства; підкреслювалася ідея національного патріотизму подана через позитивні відгуки про хорові концерти української музики; пропагувалася ідея єдності України. Хорові концерти хору Котка є зразком для наслідування для сучасних хорових колективів, адже вплив хорового мистецтва на виховання суспільства – незаперечний. У сучасному інформаційному просторі є більші можливості популяризації хорового мистецтва та української хорової культури, ніж 100 років тому. Доцільними для розвитку українського суспільства є публікації, які піднімали б загальний рівень культури.

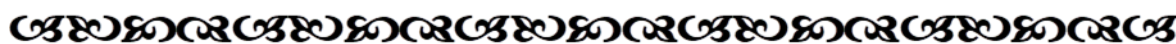
ЛІТЕРАТУРА

1. Барвінський В. Виступи Українського Хору під проводом Дм. Котка. *Діло*. 1925. 22 жовт. С. 2–3.
2. Барвінський В. Концерти Українського Наддніпрянського Хору під проводом П. Євсевського у Львові. *Діло*. 1926. 19 жовтня. С. 4.
3. Вітенко О. Український хор під орудою Дмитра Котка. Дрогобич: Посвіт, 2018. 116 с.
4. Галактіон Чіпка. De rebus musicis. *Діло*. 1924. 18 грудня. С. 3.
5. Галактіон Чіпка. Ще один ювілей. *Діло*. 1925. 07 квітня. С. 3.
6. Гвоздецький О. Національний український хор Дмитра Котка. *Діло*. 1927. 01 грудня. С. 4.
7. Дмитро Котко та його хори: статті, рецензії, спогади, документи / Редактор-упорядник Степан Стельмашук. Дрогобич: Відродження, 2000. 336 с.
8. Дудко Ф. Наша пісня: з приводу майбутніх виступів Українського Хору під управою Дм. Котка у Львові. *Діло*. 1925. 01 жовтня. С. 2.
9. Котко Д., Повісьмак М. Осторога. *Діло*. 1926. 18 серпня. С. 4.
10. Леонтович Д. та ін. Відповідь на публікацію в № 195. *Діло*. 1926. 21 вересня. С. 4.
11. Рибак А. Хор Д. Котка в Підгаєччині. *Діло*. 1925. 04 березня. С. 4.
12. Український хор Дмитра Котка. *Діло*. 1924. 19 листопада. С. 3.
13. Управа Українського Наддніпрянського Хору. Відповідь на “осторогу” Д. Котка. *Діло*. 1926. 04 вересня. С. 4.
14. Хор Котка розбився. *Діло*. 1926. 01 серпня. С. 3–4.

REFERENCES

1. Barvynskiy, V. (1925). Vystupy Ukrainkoho Khoru pid provodom Dm. Kotka [Performances of the Ukrainian Choir under the direction of Dm. Kotko]. *Work*. 1925. October 22. pp. 2–3. [in Ukrainian].
2. Barvynskiy, V. Kontserty Ukrainkoho Naddnyprianskoho Khoru pid provodom P. Yevsevskoho u Lvovi [Concerts of the Ukrainian Trans-Dnieper Choir conducted by P. Yevsevskiy in Lviv]. *Work*. 1926. October 19. p. 4. [in Ukrainian].
3. Vitenko, O. (2018). Ukrainkyi khor pid orudoiu Dmytra Kotka [Ukrainian choir conducted by Dmytro Kotko]. Drohobych, 116 p. [in Ukrainian].
4. Halaktion Chipka. (1924). De rebus musicis. *Work*. December 18. p. 3. [in Ukrainian].
5. Halaktion Chipka. (1925). Shehe odyin yuvilei [One more anniversary]. *Work*. April 7 p. 3. [in Ukrainian].
6. Hvozdettskyi, O. (1927). Natsionalnyi ukrainkyi khor Dmytra Kotka [Dmytro Kotko National Ukrainian Choir]. *Work*. December 1. p. 4. [in Ukrainian].
7. Dmytro Kotko ta yoho khory: statti, retsenzii, spohady, dokumenty. Redaktor-uporiadnyk Stepan Stelmashchuk [Dmytro Kotko and his choirs: articles, reviews, memories, documents. Editor-compiler Stepan Stelmashchuk]. Drohobych, 2000. 336 p. [in Ukrainian].
8. Dudko, F. (1925). Nasha pisnia: z pryvodu maibutnikh vystupiv Ukrainkoho Khoru pid upravoiu Dm. Kotka u Lvovi [Our song: about the upcoming performances of the Ukrainian Choir under the direction of Dm. Kotko in Lviv]. *Work*. October 1. p. 2. [in Ukrainian].
9. Kotko, D., Povismak, M. (1926). Ostoroha [Caveat]. *Work*. August 18. p. 4. [in Ukrainian].
10. Leontovych, D. (1926). etc. Vidpovid na publikatsiiu v № 195. [Answer to the publication in No. 195]. *Work*. September 21. p. 4. [in Ukrainian].
11. Rybak, A. (1925). Khor D. Kotka v Pidhaiechchyni [D. Kotko's Choir in Pidgaiechchyna]. *Work*. March 4. p. 4. [in Ukrainian].
12. Ukrainkyi khor Dmytra Kotka [Dmytro Kotko's Ukrainian Choir]. *Work*. 1924. November 19. p. 3. [in Ukrainian].
13. Uprava Ukrainkoho Naddnyprianskoho Khoru. Vidpovid na “ostorohu” D. Kotka [Board of the Ukrainian Trans-dnieper Choir. Answer to D. Kotko's “caution”]. *Work*. 1926. September 4. p. 4. [in Ukrainian].
14. Khor Kotka rozbyvsia. [Kotko's choir crashed]. *Work*. 1926. August 1. pp. 3-4. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 06.06.2023

“Лише прекрасне буде радісне, вічне і цінне у всі часи”.

Оскар Уайльд
ірландський поет, драматург

